

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 190/09-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. novembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Lalíka prerokoval sťažnosť M. H., K. R., zastúpenej advokátkou JUDr. M. W., Advokátska kancelária, Ž., vo veci namietaného porušenia jej základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 27/2009 zo 4. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Základné práva M. H. podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej práva podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 To 27/2009 zo 4. mája 2009 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2009 doručená sťažnosť M. H., R. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou napadla rozsudok Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 27/2009 zo 4. mája 2009, na základe ktorého bola uznaná vinnou zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona, za čo bola odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov. Podľa sťažovateľky postupom krajského súdu bolo porušené jej právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru.

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje hlavne na skutočnosť, že krajský súd porušenie obchodnoprávných predpisov riešil trestnoprávnymi prostriedkami, čím porušil princípy „in dubio pro libertate, in dubio mitius či in dubio pro reo“. Namietala aj nesprávnu realizáciu dôkazného konania či nesúlad právnych záverov so skutkovými zisteniami, čo malo za následok porušenie jej základného práva v zmysle dotknutia postulátu spravodlivého procesu a v konečnom dôsledku aj práva na osobnú slobodu, keď bolo kriminalizované typické civilnoprávne konanie, v ktorom sa aj ochrana majetkových vzťahov navyše účinne uplatnila prostriedkami obchodného práva (určením neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu ap.).

3. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu pre neodčiniteľné dôsledky pre ňu výkonom trestu odňatia slobody, ktoré sa nedajú reparaovať, a potom vydal nález, v ktorom vysloví, že:

„1. Základné právo M. H., nar. ... v R., trvalo bytom R., ul. ..., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 Ústavy a čl. 5 ods. 1 Dohovoru, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 4. 5. 2009, sp. zn. 3 To 27/2009, v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 4. 11. 2008, sp. zn. 3 T 153/2007 porušené bolo.

2. Uvedené rozsudky sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu v Trenčíne.

3. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť M. H. trovy právneho zastúpenia tak, ako budú vyčíslené.“

4. Ústavný súd uznesením z 9. júla 2009 prijal sťažnosť na ďalšie konanie a do meritórneho rozhodnutia odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 27/2009 zo 4. mája 2009.

5. Ústavný súd vyzval krajský súd, aby sa k podanej sťažnosti vyjadril. Krajský súd na túto výzvu odpovedal prostredníctvom svojho predsedu podaním z 20. júla 2009. Z jeho obsahu vyplýva, že krajský súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv, a okrem iného uviedol: «Z obsahu podanej sťažnosti je evidentné, že sa napadajú skutkové a právne závery rozhodnutia uvedených všeobecných súdov a zákonnosť trestnoprávneho postihu v obchodných veciach...

Z obsahu trestného spisu je zrejmé, že všetky práva odsúdenej na spravodlivý proces, ktoré sťažovateľka rôznym spôsobom typickým pre súčasné pomery využívala na jeho oddialenie či zmarenie, boli dôsledne rešpektované a konečne v podanej sťažnosti ani nie sú namietané. Vec prejednávali, ako je vyššie uvedené, zákonní sudcovia patriaci medzi najskúsenejších. Z vykonaného dokazovania pred súdmi je zrejmé, že sťažovateľka sa podieľala v rozsudkoch popísaným spôsobom na podvodnom konaní smerujúcom k zmocneniu sa spoločnosti E. s. r. o., čo bolo v súlade s Trestným zákonom správne posúdené ako trestný čin podvodu v zmysle § 221 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného od 1. 1. 2006. V praxi súdov obvodu Krajského súdu Trenčín sú takéto konania vždy posudzované ako trestné činy podvodu. Konečne aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky i v súčasnej dobe u obdobných trestných vecí prejednávaných krajským súdom sú rovnaké.

Nie je totiž možno podvodné konania v akejkoľvek oblasti, vrátane obchodno-právnej, vyňať z pôsobnosti trestného práva. V opačnom prípade by aj občianskoprávne podvody mali byť riešené výlučne normami občianskeho práva. Stanovisko prezentované v podanej sťažnosti by znamenalo možnosť beztrestne klamať a podvádzať v obchodných vzťahoch, čo by evidentne viedlo k ohrozeniu hospodárskej sústavy štátu, a k nedôveryhodnosti subjektov obchodných vzťahov z pohľadu zahraničia. Hrozba riešenia takýchto podvodných vzťahov len normami občianskeho práva nie je dostatočne účinná pre dodržiavanie zákonov, pretože by dostatočne neodradovala eventuálnych nepoctivých obchodníkov či hospodárske subjekty od ich nezákonného konania.

Pre úplnosť je potrebné dodať, že vzhľadom na trestné sadzby u trestných činov podvodu podľa Trestných zákonov z pohľadu doby skutku, doby rozhodovania súdom a výšky škody, je právne posúdenie jej konania podľa Trestného zákona účinného od 1. 1. 2006 priaznivejšie. Sťažnosť v tomto smere konkrétne neuvádza aký zákon, teda podľa nej je pre ňu priaznivejšia. Trestný poriadok nevyžaduje v odôvodnení rozhodnutia podrobne odôvodňovať všeobecne známe skutočnosti a znenia jednotlivých ustanovení Trestných zákonov.

Z uvedených dôvodov považujem napadnutý rozsudok krajského súdu za správny, spravodlivý a v súlade so zákonom. I keď je napadajúci sťažnosťou len tento rozsudok, vychádza zo skutkových záverov rozsudku okresného súdu a rozsiahleho dokazovania viny sťažovateľky na jeho pojednávaniach. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem ústavnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.»

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný súd so súhlasom účastníkov upustiť od ústneho pojednávania, ak od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Účastníci súhlas poskytlí a od ústneho pojednávania bolo upustené.

6. Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal na ďalšie konanie uznesením z 9. júla 2009 I. senát ústavného súdu v zložení Milan Ľalík (predseda senátu), Marianna Mochnáčová

(sudkyňa) a Peter Brňák (sudca). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2011 účinného od 1. marca 2011 I. senát ústavného súdu tvoria sudcovia Peter Brňák (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Milan Ľalík (sudca). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

7. Predmetná vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Milanovi Ľalíkovi, členovi I. senátu ústavného súdu, ktorý na neverejnom zasadnutí tohto senátu 23. novembra 2011 (predtým 31. marca 2010) predniesol návrh na vyslovenie porušenia sťažovateľkou uvedených práv, zrušenie rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 27/2009 a zaplatenie sťažovateľke náhrady trov konania. Sudkyňa I. senátu ústavného súdu Marianna Mochnáčová vzniesla na tomto neverejnom zasadnutí senátu protinávrh v znení, ako to je uvedené vo výroku.

II.

8. Ústavný súd z obsahu sťažnosti, jej doplnení a priložených príloh zistil, že

- rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3 T 153/2007 zo 4. novembra 2008 bola sťažovateľka ako obžalovaná uznaná za vinnú zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, že 3. augusta 2005 doručila okresnému súdu zápisnicu z valného zhromaždenia spoločnosti E., s. r. o., T., z 28. júla 2005, v ktorej bolo uvedené, že doterajší jediný spoločník tejto spoločnosti P. D. previedol celý svoj obchodný podiel v uvedenej spoločnosti na sťažovateľku, ktorú zároveň vymenoval od 28. júla 2005 za konateľa spoločnosti a odvolal doterajších konateľov, pričom valné zhromaždenie sa neuskutočnilo a podpis doterajšieho jediného spoločníka P. D. bol na zápisnici sfalšovaný, okresný súd na podklade predloženej sfalšovanej zápisnice z valného zhromaždenia spoločnosti E., s. r. o., 5. augusta 2005 rozhodol o zmene zápisu v obchodnom registri tak, že vymazal P. D. ako jediného spoločníka a zároveň konateľa spoločnosti E., s. r. o., a J. J. ako konateľku a zapísal ako jedinú spoločnicu a konateľku uvedenej spoločnosti sťažovateľku, čím P. D. ako jedinému spoločníkovi spoločnosti E., s. r. o., T., spôsobila celkovú škodu vo výške 3 530 000 Sk.

- proti prvostupňovému rozsudku podali odvolanie ako sťažovateľka, tak aj okresný prokurátor.

- následne krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 To 27/2009 zo 4. mája 2009 napadnutý rozsudok okresného súdu zo 4. novembra 2008 podľa § 321 ods. 1 písm. e) a 3 Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu. Za podmienok podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľku ako obžalovanú odsúdil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 3 a § 36 písm. j) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil sťažovateľku na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie sťažovateľky ako nedôvodné zamietol.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. O zjavnej neopodstatnenosti (v rámci predbežného prejednávania veci), resp. o nezistení označených porušení ústavy a dohovoru (po prijatí veci na ďalšie konanie) možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nedošlo k porušeniu toho základného práva alebo slobody podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

11. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie označených článkov ústavy, základných práv zaručených ústavou, ako aj práva zaručeného dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu najmä z dôvodov uvedených v bode 2.

12. Ústavný súd preto pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľky preskúmal opodstatnenosť predloženej sťažnosti v naznačenom smere, predovšetkým možnosť preukázania príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorého sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namietala.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 248/08). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

14. Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach

a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

15. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd následne posúdil, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s napadnutým rozsudkom sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy a dohovoru.

16. Krajský súd v namietanom rozsudku zo 4. mája 2009, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu zo 4. novembra 2008 vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a zároveň zamietol sťažovateľkou podané odvolanie ako nedôvodné (pozri bod 8), v podstatnom (krajský súd, pozn.) uviedol:

«Krajský súd, ako súd odvolací na podklade podaných odvolaní preskúmal napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch preskúmal i správnosť a zákonnosť konania, ktoré mu prechádzalo. Úvodom je potrebné konštatovať, že okresný súd na hlavných pojednávaniach vykonal všetky relevantné dôkazy, tieto, hodnotil jednotlivo i v ich súhrne a jeho skutkové, ale i právne závery zodpovedajú bez rozumných pochybností, že žalovaný skutok sa stal.

Každý súd pri hodnotení skutkových okolností veci prihliada, na všetky vykonané dôkazy. Nemôže hodnotiť jednostranne len dôkazy svedčiace v prospech obžalovanej osoby, ale aj na tie, ktoré svedčia v jej neprospech. Obžalovaná vo svojom odvolaní napadá spôsob hodnotenia dôkazov okresným súdom, pričom za vieryhodné dôkazy pokladá len tie, ktoré svedčia v jej prospech. Je bez pochybností, ako vyplýva zo znaleckého posudku z odboru pismoznalctva, že P. D. nepodpísal predmetnú zápisnicu z konania valného zhromaždenia spoločnosti E. s. r. o., v ktorej previedol celý svoj obchodný podiel na

obžalovanú a jeho podpis je sfalšovaný. Je síce pravdou, že nebol jednoznačne preukázaný spôsob overovania totožnosti osoby podľa občianskeho preukazu, teda či bol použitý falšovaný občiansky preukaz, alebo došlo k pochybeniu overovateľky podpisu, ktorým bola J. J. pri podpise listín na notárskom úrade JUDr. J., ale táto okolnosť z pohľadu ďalších dôkazov, najmä z hľadiska, prítomnosti poškodeného v dobe podpisov na notárskom úrade dostatočne vyvracia tvrdenia obžalovanej. Odvolací súd sa stotožnil aj s tým, že žiadny dôkaz nepotvrďuje, že by sa obžalovaná stretla s neznámymi mužmi pred obchodným domom T., kde im mala odovzdať šesť miliónov korún. Jej výpoveď, že pri tomto odovzdávaní peňazí bola prítomná K. J. bolo vyvrátené výpoveďou tejto svedkyne. Pritom J. nemala žiadny dôvod v tomto smere vypovedať nepravdu. V neprospech obžalovanej svedčia aj elementárne logické súvislosti. Je vylúčené a krajne nevierohodné, aby ako „nová“ konateľka spoločnosti odovzdala neznámym osobám takú sumu peňazí. Taktiež ďalšie dôkazy, ktoré podrobne rozoberá okresný súd v odôvodnení rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a na ne odkazuje, svedčia bez akýchkoľvek pochybností, že z jej strany išlo o podvodné konanie.

Konanie obžalovanej bolo správne posúdené i po právnej stránke a to aj z hľadiska porovnaní dvoch do úvahy pripadajúcich Trestných zákonov, účinných do 31. 12. 2005 a po tomto dátume a to ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného od 1. 1. 2006. Faktom zostáva, že kroky obžalovanej smerovali jednoznačne k tomu, aby sa podvodným spôsobom zmocnila spoločnosti E. s. r. o. tým, že organizovala prevod tejto spoločnosti na ňu a doručila sfalšovanú zápisnicu z valného zhromaždenia spoločnosti E., s. r. o. s dátumom 28. 7. 2005 na Okresný súd Trenčín dňa 3. 8. 2005.

Z týchto dôvodov krajský súd nepovažoval odvolanie obžalovanej za dôvodné, a preto ho zamietol.

Na druhej strane sa odvolací súd stotožnil s tým, že okresný súd pri rozhodovaní o treste dostatočne neprihliadal k zásadám pre ukladanie trestov tak, ako sú uvedené v § 34 Tr. zák. Obžalovaná organizovala spáchanie predmetného zločinu a zapojila do priebehu realizácie svojho úmyslu zmocniť sa cudzieho majetku viaceré osoby. Už samotná trestná sadzba i s prihliadnutím na výšku spôsobenej škody vyjadruje stupeň nebezpečnosti jej konania pre vzťahy upravujúce riadny chod hospodárstva štátu. Konala jednoznačne zo zisťných motívov a vedomá si protiprávnosti svojho konania uviedla do omylu ďalšie

osoby, ktorým následne uvedenú spoločnosť predala. Preto je potrebné v záujme ochrany spoločnosti, ale aj z hľadiska odradenia iných od páchania obdobnej trestnej činnosti pôsobiť dôraznejšie a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody tak, ako navrhol v odvolaní okresný prokurátor. Preto krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a rozhodol sám tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Prihliadajúc na jej osobné pomery a doterajšiu bezúhonnosť považuje odvolací súd za primeraný trest odňatia slobody na samej spodnej hranici zákonnej trestnej sadzby, avšak ako nepodmienečný.

Pre účely výkonu trestu ju súd zaradil do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, keďže v predchádzajúcej dobe nebola ešte vo výkone trestu odňatia slobody.»

17. Keďže proti v prvostupňovom konaní vedenom na okresnom súde mala sťažovateľka možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd v rámci odvolacieho konania na krajskom súde, v konaní pred ústavným súdom sa v súlade s princípom subsidiarity ustanoveným v čl. 127 ústavy ústavný súd zaoberal iba právoplatným rozsudkom krajského súdu v predmetnej veci. Rozsudkom okresného súdu zo 4. novembra 2008 sa ústavný súd zaoberal iba v rozsahu, v ktorom sa s ním stotožnil krajský súd. Z uvedenej časti rozsudku okresného súdu zo 4. novembra 2008 vyplýva: «Na hlavnom pojednávaní boli predsedníčkou senátu v zmysle § 269 Trestného poriadku oboznámené listinné dôkazy z trestného spisu, a to: Rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 3 C 259/2005 zo dňa 31. 05. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 279/2007 zo dňa 06. 03. 2008, uznesenie o začatí trestného stíhania, uznesenie o vznesení obvinenia, sťažnosť obžalovanej, plná moc, zápisnica o vydaní veci, príkaz na odňatie veci, zápisnica o odňatí veci, uznesenie o zaistení odňatých vecí, sťažnosť, uznesenie o zamietnutí sťažnosti, príkaz na vyhotovenie písomnej vzorky, žiadosť P. B., rozhodnutie jediného spoločníka pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia spoločnosti E., s. r. o. zo dňa 28. 07. 2005, zmluva o prevode obchodného podielu zo dňa 28. 07. 2005, kúpna zmluva zo dňa 08. 08. 2005, doklady ohľadne pridelenia dotácie z fondov Európskej únie, zmluva o prevode obchodného podielu zo dňa 03. 09. 2004, návrhy a správa katastra nehnuteľností, predbežné opatrenie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6 C 117/2005 zn. 6 Co 467/2005 zo dňa 19. 12. 2005, rozhodnutie Okresného súdu Ružomberok

sp. zn. 3 C 259/2005 zo dňa 02. 09. 2005, dôkazy zabezpečené v spisovom materiály na č. 1. ..., úradné záznamy, výpis z Obchodného registra, odpis z Registra trestov na obžalovanú, správy o povesti obžalovanej, znalecký posudok č. ... vypracovaný Ústavom súdneho inžinierstva Ž. v Ž.

O osobe obžalovanej M. H. súd zistil, že táto nebola v minulosti súdne trestaná. Zároveň zo správy Obvodného úradu v Ružomberku, odbor všeobecnej vnútornej správy bolo zistené, že obžalovaná nebola doposiaľ priestupkovo riešená.

Na základe vykonaných a vyhodnotených dôkazov má senát okresného súdu za preukázané, že obžalovaná M. H. sa dopustila v celom rozsahu skutku rozsudku tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku za súčasného upravenia skutkovej vety obžaloby, kde ako deň spáchania skutku je uvedený 03. 05. 2005, avšak zo všetkých zabezpečených a vykonaných dôkazov ako aj zo samotného odôvodnenia obžaloby je zrejmé, že sa jedná o deň 03. 08. 2005. Zo spáchania žalovaného skutku je obžalovaná usvedčovaná predovšetkým na základe výpovede svedka a poškodeného P. D., svedkyne J. J., ako aj výpoveďami svedkov F. J. a Z. F., ktorí vypovedali v prípravnom konaní. Rovnako je vina obžalovanej potvrdená zabezpečenými listinnými dôkazmi, najmä zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 28. 07. 2005 na obžalovanú H. a zápisnicou z Valného zhromaždenia spoločnosti E., s. r. o. T.. Podvodné konanie obžalovanej H. je preukázané aj vykonaným znaleckým dokazovaním, a to znaleckým posudkom z odboru písomoznalectva vypracovaným Mgr. M. Z., znaleckým posudkom z odboru písomoznalectva vypracovaným Ústavom súdneho inžinierstva ... v Ž. č. ... a znaleckým posudkom z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, oceňovanie nehnuteľností, spracovaným Ing. J. Ž.

Senát okresného súdu dospel k záveru, že výpoveď obžalovanej je nevierohodná, nepresvedčivá a javí sa ako nelogická vo viacerých smeroch. V danom prípade tejto obrane obžalovanej súd neuveril a považoval ju za účelovú s cieľom vyvinieť sa. Žiadnym relevantným dôkazom nebolo preukázané, že by sa konalo stretnutie obžalovanej s neznámymi mužmi pred obchodným domom T. Z výpovede obžalovanej a svedka J. F. nie sú zrejmé podrobnosti ohľadne stretnutia, nie je zrejmý spôsob, akým bolo stretnutie dohodnuté, či vôbec bolo vopred dohodnuté a rovnako nie je zrejmý ani čas a spôsob odovzdania peňazí. Absolútne nelogické je, že odovzdanie peňazí vo výške 6 000 000,- Sk, teda sumy značne vysokej, sa udialo bez toho, aby bol o tom akýkoľvek doklad potvrdzujúci

ich prevzatie, rovnako nelogicky vyznieva, že takú sumu obžalovaná odovzdala úplne cudzím ľuďom bez akejkoľvek snahy ich legitimovať. Rovnako o nepravdivosti tohto stretnutia nasvedčuje skutočnosť, že ani obžalovaná a ani svedok F. nevedeli uviesť zhodne ich smerovanie od obchodného domu T. po údajnom stretnutí, v tomto boli zistené rozpory, keď podľa obžalovanej šli najskôr k notárovi, ale svedok F. najskôr tvrdil, že šli priamo na obchodný register a následne sa poopravil a uviedol, že šli k notárovi. V neposlednom rade výpoveď svedkyne J., ktorá mala byť priamou účastníčkou stretnutia, dopĺňa celok dôkazov svedčiacich o tom, že k stretnutiu nikdy nedošlo. Svedkyňa J. uviedla, že si taký obchod nepamätá, teda nepotvrdila výpoveď obžalovanej a svedka F. Zároveň má súd pochybnosti o existencii samotnej pôžičky vo výške 6 000 000,- Sk, nakoľko o tejto neexistuje žiaden doklad a ani jeden zo svedkov, ktorí mali peniaze požičať, t. j. B. a Ch., dodnes údajne požičané peniaze nedostali späť.

Senát okresného súdu ďalej vyhodnotil výpoveď svedka J. F. ako nevierohodnú a účelovú s cieľom pomôcť obžalovanej. Svedok na hlavnom pojednávaní vypovedal spontánne, pričom v jeho výpovedi boli rozpory oproti výpovedi z prípravného konania, a to v dosť zásadnej veci, keď v prípravnom konaní uviedol, že od T. šli k notárovi a na hlavnom pojednávaní uviedol, že šli priamo na obchodný register, nakoľko zmluvy už boli overené. Skutočnosti ohľadne stretnutia pred obchodným domom T. sú nejasné, nepresné, a teda sa javí, že k stretnutiu nedošlo. Svedok nevedel uviesť presný čas, o koľkej sa mali stretnúť. Rovnako bolo vyvrátené jeho tvrdenie, že sa s D. dohodli pred svedkom K. na predaji spoločnosti za sumu 6 000 000,- Sk, svedok K. jednoznačne poprel také stretnutie a zároveň ani nepozná obžalovanú. Svedok K. tiež s D. a J. ako aj s J. F. nemá žiadne obchodné aktivity. Svedok v prípravnom konaní uviedol, že doklady o prevode spoločnosti dal vopred pripraviť, overiť u notára podpisy obžalovanej a po istom mužovi ich poslal vopred D. k podpisu a až takéto doklady mali byť odovzdané pred obchodným domom T.. Na hlavnom pojednávaní je však z jeho výpovede zrejmé, že doklady doniesla druhá strana obžalovanej, ktorá ich šla následne k notárovi dať podpísať a overiť. Vzhľadom k uvedenému súd nemohol uveriť výpovedi svedka J. F., nakoľko táto bola vyvrátená ostatnými vykonanými dôkazmi a v žiadnom smere svedok nepreukázal pravdivosť svojho tvrdenia.

Ďalšou skutočnosťou svedčiacou o nelogickosti daného stretnutia pred obchodným domom T. je skutočnosť, že poškodený ako vtedajší majiteľ spoločnosti mal

z fondov Európskej únie prisľúbených 120 000 000,- Sk, a teda predaj spoločnosti iba za 6 000 000,-Sk by nebol adekvátny.

Následné právne kroky obžalovanej, keď spoločnosť, ktorú sama kúpila za údajných 6 000 000,- Sk, predala iba za 200 000,- Sk, teda „pod cenu“ a previedla na inú osobu, dopĺňa rámec dôkazov svedčiacich o nereálnosti stretnutia dňa 03. 08. 2005.

Čo sa týka výpovede svedka a poškodeného, o tejto nemal súd dôvod pochybovať, nakoľko skutočnosti ním uvádzané, súd preveril inými zabezpečenými a vykonanými dôkazmi a dospel k záveru, že dňa 03. 08. 2005 sa poškodený nachádzal v L., čo potvrdili aj svedkovia F. J., J. J. a Z. F. Nie je preto možné, aby sa cca o 09.00 hod. nachádzal v B.. Z vykonaného znaleckého dokazovania je tiež zjavné, že podpisy na dokladoch, ktoré boli podkladom na prevedenie spoločnosti na obžalovanú, nie sú od P. D., teda u notára J. sa overoval podpis inej osoby ako P. D., hoci táto osoba predložila občiansky preukaz s údajmi P. D. V danom prípade tak notár osvedčil iba tú skutočnosť, že osoba vystupujúca pod menom svedka poškodeného podpísala listiny pred notárom. Žiadnym spôsobom sa nepodarilo preukázať, že by sa naozaj jednalo o poškodeného D.

Zabezpečené a vykonané dôkazy spoločne s listinnými dôkazmi vytvárajú rad priamych ako aj nepriamych dôkazov usvedčujúcich obžalovanú zo spáchania skutku rozsudku uvedeného vo výrokovej časti tohto rozsudku. Obžalovaná M. H. sa svojím konaním dopustila trestného činu zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Obžalovaná M. H. svojím konaním naplnila všetky znaky skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, tak po subjektívnej ako aj objektívnej stránke. Obžalovaná ako subjekt trestného konania spĺňa podmienky trestnej zodpovednosti z hľadiska veku a nebola u nej zistená podstatná skutočnosť svedčiaca o jej nepričetnosti, či jej znížení. Obžalovaná konala vo forme priameho úmyslu, teda za plného vedomia a vôle tak konať. Objektom jej útoku bol cudzí majetok, a to bez ohľadu na druh a formu vlastníctva a tým bola naplnená objektívna stránka, teda také konanie, ktorým obžalovaná neoprávnene obohatila seba alebo iného, pričom pre tento účel uviedla iného, svedka poškodeného, do omylu a tento omyl využila na vlastné, resp. cudzie obohatenie sa. Obžalovaná tak zo zisťných dôvodov ohrozila záujem spoločnosti na ochrane majetku, ktorý je chránený Ústavou Slovenskej republiky a Trestným zákonom. Zároveň súd opätovne

poukazuje na skutočnosť, že došlo k obohateniu obžalovanej na škodu cudzieho majetku ako následku tohto jej konania.

Nakoľko skutok bol spáchaný za účinnosti Trestného zákona účinného do 01. 01. 2006 a súd rozhodoval už za účinnosti Trestného zákona účinného od 01. 01. 2006, súd obligatórne skúmal, či použitie nového Trestného zákona nie je pre obžalovanú priaznivejšie a v danom prípade dospel k záveru, že pre obžalovanú M. H. v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona je aplikácia Trestného zákona, ktorý nadobudol účinnosť dňom 01. 01. 2006 priaznivejšia, preto súd musel uplatniť zásadu retroaktivity v prospech páchatel'a. Trestný zákon, ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.01.2006, bol použitý komplexne ako celok, teda s ohľadom na jeho všeobecnú časť aj osobitnú časť.

Pri výmere trestu obžalovanej M. H. súd prihliadal na mieru zavinenia, pohnútku, osobu obžalovanej, na okolnosti za akých došlo k vykonaniu trestného činu, na účel trestu ako i na možnosť nápravy obžalovanej.

Po zvážení všetkých rozhodných skutočností dôležitých pre určenie druhu a výmery trestu, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, pohnútku, súd dospel k záveru, že pre splnenie účelu trestu bude obžalovanej M. H. postačujúce uložiť podmienený trest odňatia slobody. Preto okresný súd uložil primeraný trest odňatia slobody za splnenia zákonných podmienok v danom prípade podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona vo výmere 3 (tri) roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním sa obžalovanej v určenej skúšobnej dobe a uloženia povinnosti obžalovanej podľa § 51 ods. 4 Trestného zákona, pričom mal súd za to, že takýto trest splní individuálnu ako aj generálnu prevenciu.

O náhrade škody v danom prípade rozhodol súd podľa § 287 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku tak, že poškodenému P. D., nar. ... priznal nárok na náhradu škody vo výške 3 530 000,- Sk, ktorý je povinná poškodenému nahradiť obžalovaná M. H.»

18. Ústavný súd v súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne

a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

19. Požiadavka ústavne konformného odôvodnenia sa vzťahuje na každý výrok súdneho rozhodnutia, teda aj na všetky napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov. Predmetné (sťažnosťou napadnuté) rozhodnutia obsahujú podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 346/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. spravodlivé súdne konanie) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

20. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

21. Ústavný súd sa z obsahu napadnutých rozhodnutí presvedčil, že krajský súd sa s námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené

účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože napadnutý rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

22. Sťažovateľ v sťažnosti argumentoval tým, že *„proti konaniam porušujúcim práva vyplývajúce z obchodnoprávnych predpisov treba výlučne pôsobiť civilnými prostriedkami“*. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že intenzita ochrany jednotlivých spoločenských vzťahov je určená v právnom systéme prostredníctvom právnych noriem. Trestný zákon zaisťuje ochranu pred konaním, ktoré útočí proti najdôležitejším právnym hodnotám našej spoločnosti a v prípadoch konaní tak spoločensky nebezpečných, že v nich nepostačuje uplatnenie zodpovednosti prostredníctvom prostriedkov iných právnych odvetví, najmä práva správneho, občianskeho, rodinného, obchodného a pod. Pasivita štátu pri ochrane elementárnych právnych hodnôt, akým ochrana majetku jednotlivca nepochybne je, pred činmi nebezpečnými pre spoločnosť, ktorej sa sťažovateľka vo svojej sťažnosti domáha, by následne mohla viesť k svojvôli či svojpomoci občanov a k chaosu, preto je legitimita trestnoprávnych zásahov štátu v takýchto prípadoch plne opodstatnená.

23. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, a preto vo výroku tohto nálezu vyslovil, že tieto práva napadnutým rozsudkom krajského súdu neboli porušené.

24. Pokiaľ sťažovateľka v súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 4. mája 2009 namietala tiež porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, sťažnosť ani v tejto časti neobstojí, pretože právne závery krajského súdu uvedené v rámci tohto uznesenia (pozri bod 16) sú ústavne udržateľné. Navyše tvrdenia sťažovateľky o porušení jej základného práva na osobnú slobodu (podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru) sa v okolnostiach posudzovaného prípadu stretávajú a nachádzajú spoločného menovateľa v ústavou požadovanej kvalite súdnej ochrany, ktorú zastrešuje práve čl. 46 ods. 1 ústavy formulujúci základné právo na súdnu ochranu. Inými slovami, pre rozhodnutie ústavného súdu o predloženej sťažnosti postačovalo vysporiadať sa s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu. Ak by totiž ústavný súd dospel k záveru o porušení tohto práva z dôvodov tvrdených sťažovateľkou, potom by bola založená právomoc ústavného súdu konštatovať aj prípadné porušenie základného práva na osobnú slobodu.

25. Keďže ústavný súd vo výroku vyslovil, že k porušeniu bližšie označených práv nedošlo, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci (návrhu na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, priznanie náhrady trov právneho zastúpenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

26. Ústavný súd v neposlednom rade v súvislosti s odložením vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 27/2009 zo 4. mája 2009, a to uznesením sp. zn. I. ÚS 190/09 z 9. júla 2009, pripomína, že toto dočasné opatrenie zaniká právoplatnosťou tohto nálezu (§ 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

27. Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Milan Lálík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2011